

Správa daní

UZAVŘENÝ PŘÍSPĚVEK

394/20.02.13 Problematika samostatnosti územních pracovišť finančních úřadů

Předkládají: Ing. Jan Rambousek, LL.M., daňový poradce, č. osvědčení 693
JUDr. Jaroslav Kobík, daňový poradce, č. osvědčení 2373

Příspěvek se zabývá problémem, který vznikl od 1.1. 2013 s účinností zákona č. 456/2011 Sb. o Finanční správě České republiky.

Územní pracoviště jsou svojí povahou vnitřními organizačními jednotkami orgánů finanční správy, a to v pravém smyslu tohoto slova, tedy jsou nesamostatnými vnitřními útvary těchto orgánů, vystupující jejich jménem (na rozdíl od OFŘ a FÚ, které mají postavení vnitřních organizačních jednotek pouze pro úzce vymezený účel přiměřené aplikace pravidel hospodaření a pravidel s nimi souvisejících, avšak formálně vzato jsou - s ohledem na své postavení správních úřadů - samostatnými organizačními složkami státu, viz výše).

K podstatě územních pracovišť je třeba uvést, že

- jednání územního pracoviště je vždy jednáním příslušného správního úřadu, tedy v tomto případě orgánu finanční správy, jehož je územní pracoviště součástí (ve smyslu zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen "daňový řád") se jedná o jednání správce daně, kterým je vždy správní úřad); územní pracoviště tedy nejedná samostatně, ale je pouze entitou skrze niž jedná přímo správní úřad,

- územní pracoviště nemá (a ze své podstaty ani nemůže mít) vymezenou věcnou a územní působnost, tedy žádná osoba (daňový subjekt) nemůže být k územnímu pracovišti "příslušná". Vazba daňového subjektu na územní pracoviště je docílena pouze prostřednictvím zvláštní úpravy nahlížení do spisu v § 13.

Zákon i důvodová zpráva jsou jednoznačné v tom, že územní pracoviště nemají vlastní právní subjektivitu, tu mají pouze finanční úřady v rozsahu, v místním rozsahu dřívějších finančních ředitelství. Problém nastal v momentu, kdy jednotlivá územní pracoviště mají vlastní podatelny a vlastní datové schránky.

Jediný možný výklad je ten, že finanční úřad má více podatelen, obdobně jako např. Městský soud v Praze má na každém svém odloučeném pracovišti podatelnu. Tyto podatelny jsou na stejné úrovni obdobně jako datové schránky. Potom tedy není podstatné do které z podatelen/datových schránek v rámci jednoho Finančního úřadu daňový subjekt zašle písemnost a vždy je písemnost uložena do správné podatelny/datové schránky.

Již před touto změnou nebyl problém s doručováním obvyklých písemností ve smyslu § 35 odst.2 zák.č. 280/2009 Sb., daňového řádu, dále jen „DŘ“. Toto však neplatilo v

případě uplatnění plné moci podle § 136 odst. 2 DŘ, kdy plná moc musela být dodána místně příslušnému správci daně. Po novele je však místně příslušný Finanční úřad jako celek a není tedy rozhodující v které z podatelů daňový subjekt uloží resp. do které z datových schránek zašle plnou moc.

Příklad:

- Daňový subjekt z Prahy 5 uloží plnou moc v podatelně Finančního úřadu pro hlavní město Prahu – územní pracoviště Praha 4. Plná moc je v tento moment uložena u místně příslušného správce daně.

- Daňový subjekt z Prahy 5 uloží plnou moc v podatelně Finančního úřadu pro Středočeský kraj – územní pracoviště Praha – západ Na Pankráci 975/95 Praha 4. Plná moc není v tento moment uložena u místně příslušného správce daně v tento moment ale až v ten okamžik kdy je doručena Finančnímu úřadu pro hlavní město Prahu.

Závěr

Jsme si vědomi skutečnosti, že nejde o jediný možný právní názor a že v současné době je jedinou stoprocentní jistotou podání do datové schránky úřadu, nicméně máme zato, že jde o právní názor správný.

K tomu nás mimo jiné vede i skutečnost, že ID datových schránek jsou zveřejněny na úředních deskách jednotlivých územních pracovišť, a to bez upozornění, že tyto datové schránky nejsou určeny pro podávání datové zprávy v daňových věcech, jako tomu je v případech tam uváděných Emailových adres. Dále je skuteností, že tyto datové schránky jsou územními pracovišti používány pro doručování jejich písemností daňovým subjektům.

Po projednání příspěvku na Koordinačním výboru navrhuje přijaté závěry vhodným způsobem publikovat.

Stanovisko GFŘ:

Souhlasíme s tím, že územní pracoviště jsou svojí povahou vnitřními organizačními jednotkami orgánů Finanční správy ČR. V tomto duchu jsou též definovány např. v Pokynu č. GFŘ-D-12 o finančních úřadech, jejich územních pracovištích a o umístění spisu nebo jeho příslušné části (článek I. odst. 1). Jednání územního pracoviště finančního úřadu je jednáním tohoto finančního úřadu, příslušným správcem daně, resp. správním orgánem je tedy finanční úřad vykonávající působnost na územní vyššího územního samosprávného celku. Též souhlasíme s tím, že územní pracoviště samo o sobě nemá věcnou ani územní působnost a vazba daňového subjektu na to které územní pracoviště je dána pouze umístěním spisu na územím pracovišti (k tomu viz již zmíněný pokyn č. GFŘ-D-12).

Z právního hlediska by tedy postačovalo, aby každý finanční úřad (s krajskou působností) měl jednu podatelnu. Z důvodu klientského přístupu k daňovým subjektům (osobám zúčastněným na správě daní), resp. účastníkům řízení a též

z praktického hlediska pro Finanční správu ČR byly zřízeny podatelny na všech územních pracovištích. Podatelny umístěné na územních pracovištích jednoho finančního úřadu jsou si tedy tzv. rovny - jinak řečeno: není podstatné, na které z podatelen v rámci jednoho finančního úřadu daňový subjekt své podání podá, resp. na které územní pracoviště ho zašle (doručí). To platí i pro plné moci – ve chvíli, kdy je plná moc uložena na podatelně umístěné na kterémkoliv územním pracovišti daného finančního úřadu, je uplatněna u tohoto finančního úřadu bez ohledu na to, na kterém územním pracovišti tohoto finančního úřadu má daňový subjekt umístěn spis. Pokud však daňový subjekt podá plnou moc na podatelně umístěné na územním pracovišti daného finančního úřadu, kde však není umístěn jeho spis, musí počítat s určitou provozní časovou prodlevou (nejčastěji v řádu hodin), než je příslušná plná moc, resp. alespoň její kopie (než je předán originál) uložena přímo na územním pracovišti, kde je umístěn spis.

S oběma částmi (odrážkami) příkladu tedy souhlasíme.

Co se týká problematiky datových schránek (každý finanční úřad má více datových schránek), platí výše uvedené též. Navíc je nutné dodat, že i tyto datové schránky, které jsou zveřejněny na úředních deskách územních pracovišť, jsou určeny i pro podání v daňových věcech (na rozdíl od e-mailových adres).